

L'ànima de Llagostera

ENRIC RAMIONET

La sala de plens de l'Ajuntament de Llagostera, el vespre en què Joan Ventura presentava *L'aprenent de barber*, feia, com poques vegades, honor al seu nom. Tothom havia entès qui era el veritable protagonista d'aquesta crònica personal que el periodista llagosterenc dedica al seu poble; i tothom sabia qui inspirava el llibre, que l'autor mateix ha definit com «una barreja d'auto-biografia, memòria històrica, retrat de personatges i una aproximació a l'ànima del meu poble». *L'aprenent de barber* és això i és, també, una immersió sentimental en la comunitat on va néixer, i on va descobrir i entendre el món, fins on es pot entendre. Aquesta és la declaració d'intencions, i en Joan, que va créixer envoltat per les locions i les lògiques d'una barberia, parteix d'aquell univers adult que va observar de petit i que era un espai extraordinàriament propici perquè les persones esdevinguessin personatges i, els fets, històries llegendàries. La remor dels dies en una barberia d'un poble de cinc mil habitants conté els ingredients precisos per a qui s'ha proposat recrear l'imaginari col·lectiu, els referents co-

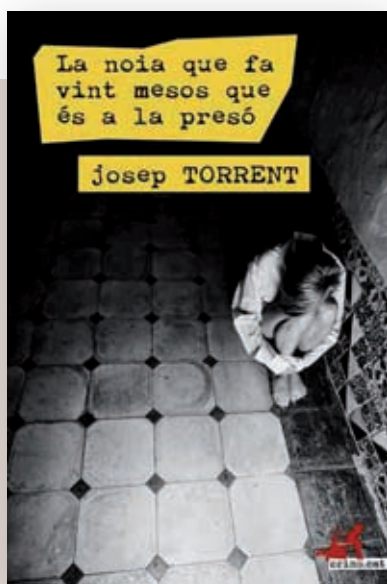
muns i una petita i modesta mitologia local. A partir d'aquest territori, poblat encara per una certa consciència comunitària que, per a bé o per a mal, s'ha esbravat definitivament, l'autor enfila hàbilment els camins de la memòria i, a més de recuperar històries que havien estat vives en les generacions que l'han precedit, passa comptes amb els propis referents. Però això, considerant quina és la vinculació i el compromís amb el seu poble d'origen, s'ha d'entendre com a conjunt de referents de tota una època. La recerca exhaustiva i intensíssima de l'ànima de Llagostera que ha fet Joan Ventura recupera per a la memòria col·lectiva llagosterencs il·lustres, savis locals i personatges populars. I ho fa de forma generosa i amable, buscant-ne la dimensió pública, homenatjant-los quan en sent la necessitat o rescatant-los de l'oblit al qual els havia sumit la interrupció de la transmissió generacional. Genis afectats per la síndrome de Turet, mossens renegaires, escèptics locals que semblen filòsofs grecs, homes flemmàtics amb vides mínimes que havien trobat la fórmula de la felicitat, xiuladors comunitaris que cada matí escampaven la música pels carrers, personatges com en Paparricus, el Mar-

VENTURA, Joan
L'aprenent de barber
Crònica popular
de Llagostera

Ajuntament de Llagostera
Girona, 2015

què Volador, en Tanoca, en Mezquita o el Bolxevic tranquil. I també les arrossades a Ridaura, els ye-yés de Pista Jardín o les vetllades musicals del Quartet Estrella i la seva inesgotable joia de viure. Territoris de nostàlgia que l'autor compensa amb el seu temperament periòdic, la recerca exhaustiva i el contrast de fons, però mantenint, sempre, el to evocador de qui ha perseguit i trobat l'ànima del seu poble.

Els camins de la justícia

MARTÍ CORTADELLAS

La noia que fa vint mesos que és a la presó és una novel·la de lectura agradable. El llenguatge és àgil; el ritme, frenètic. O potser només ho sembla. Perquè Josep Torrent domina tant el tempo de la novel·la negra que dosifica les explicacions dels fets a la perfecció. El lector no pot abaixar mai la guàr-

TORRENT, Josep

La noia que fa vint mesos
que és a la presó

Editorial Alrevés
Barcelona, 2015
189 p.

El cranc de riu, per partida doble

EMILI BASSOLS

El cranc de riu de potes blanques és un dels animals més emblemàtics dels nostres rius. Abans, fins a la dècada dels setanta del segle passat, ho era per la seva abundància. Avui, malauradament, ho és per la seva raresa i pels esforços que es dediquen a evitar la seva extinció. Precisament amb l'objectiu de conèixer millor aquesta espècie, quins són els seus requeriments biològics i la seva problemàtica actual, en poc temps han aparegut dues propostes editorials ben interessants. La primera és el llibre de caire divulgatiu *Observem, coneixem, estimem... El cranc de riu de potes blanques*, del Parc Natural de la Zona Volcànica, amb el suport de l'IAEDEN i la Diputació de Girona. El títol ens fa intuir que pot tractar-se del primer d'una sèrie, tot i que a l'interior no es confirma aquesta sospita. Al llarg dels vint-i-cinc capítols de què consta el llibre, apte per a tots els públics, hom aprendrà a reconèixer l'espècie, a saber què té de singular i a alarmar-se pels problemes que assetgen les escassíssimes poblacions supervivents. El llibre entra pels ulls, i només el format allargassat atípic, que condiciona

la lectura del text i la contemplació de les il·lustracions en algunes pàgines, impedeix que la satisfacció amb seva lectura sigui plena. El llenguatge, amè, el converteix en una bona proposta didàctica.

La segona proposta, en canvi, *El cranc de riu a Catalunya*, de l'Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa, ja és més tècnica. Ideal per als més motivats. Després d'engrunar els principals trets morfològics i de comparar el «nostre» cranc amb els seus parents europeus, el llibre se submergeix en la problemàtica que ha reduït les poblacions de cranc i descriu les activitats que es fan per salvar-les de l'extinció. Després de l'agradable pas per aquests dos llibres i de gaudir de les boníssimes il·lustracions que els acompanyen, que fins i tot en alguns casos prenen protagonisme al text, segur que el lector es converteix en addicte a la causa de la preservació d'aquesta espècie. Són dues publicacions que cerquen el compromís per conservar-la i, alhora, transmeten l'esperança que el repte és possible. Dues qualitats humanes, compromís i esperança, que no podem negar al cranc de riu.

TORRES I CULEBRADAS, Fina;
MACIAS I ARAU, Miquel;
COLLDECARRERA I COMPTE, Pep
**El cranc de riu
de potes blanques**

Edició del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa
Anglès, 2014.

TORRES I CULEBRADAS, Fina;
MACIAS I ARAU, Miquel;
El cranc de riu a Catalunya

Edició de l'Agrupació Naturalista i Ecologista de la Garrotxa (ANEGx).

dia perquè la cadència és constant: en cada pàgina, noves dades obliguen a reconstruir les hipòtesis anteriors de manera continuada.

La novel·la consisteix precisament en això: a reconstruir. L'autor situa el lector en una sala de l'antiga Audiència Provincial de Casa Pastors de Girona en el mateix moment en què un judici és a punt de començar. Descobreix les diferents versions dels fets al mateix temps que l'Esteve, l'amic de l'acusada. El lector dubta; l'Esteve, no. Ell confia cegament en la seva amiga i fins i tot

deixa que la seva vida es trenqui per salvar-la. Amb la Júlia s'havien deixat de veure un temps enrere, i potser és veritat que la noia havia agafat camins

El lector dubta; l'Esteve, no. Ell confia cegament en la seva amiga i fins i tot deixa que la seva vida es trenqui per salvar-la.

equivocats. Al cap i a la fi, però, és la seva amiga.

La possible condemna de la noia per assassinar la seva exparella a gani-vetades pesa en cada pàgina. Hi ha la por a les preguntes del fiscal, el pànic a les respostes poc convincentes i el nerviosisme dels periodistes que volen saber la veritat. L'Esteve s'ho mira amb impotència; la Júlia sembla descol·locada. Quan acaba el litigi, la novel·la pren una dimensió diferent i el lector avança per camins que no acaben i sentiments que es confonen.